

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. M. Š.**, bývajúcej v B., proti žalovanému **M., a.s.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenému Advokátskou kanceláriou K., spol. s r.o., so sídlom v B., IČO: X., **o nahradenie prejavu vôle**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 12 C 90/2006, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 1. júla 2009 sp. zn. 17 Co 99/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 19. novembra 2008 č.k. 12 C 90/2006-191 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala nahradenia prejavu vôle žalovaného uzavrieť s ňou kúpnu zmluvu o prevode spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Š. a zapísanej na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – orná pôda vo výmere X m² (ďalej len „nehuteľnosť“), zamietol. Žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému 9 801,33 € (295 275 Sk). V odôvodnení uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že by pôvodní spoluvlastníci porušili predkupné právo žalobkyne na kúpu ich spoluvlastníckeho podielu. Z toho dôvodu kúpnu zmluvu, ktorou žalovaný odkúpil spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti považoval za platnú, a preto žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie oboch účastníkov konania Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 1. júla 2009 sp. zn. 17 Co 99/2009 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým

bola žaloba o nahradenie prejavu vôle zamietnutá, a zmenil vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalobkyňu zaviazal zaplatiť žalovanému trovy prvostupňového konania vo výške 192,53 €. Súčasne žalobkyňi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 109,38 € trov odvolacieho konania. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými mal preukázané, že žalovaný nadobudol spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti od spoločnosti P. na základe kúpnej zmluvy z 29. júna 2007 za kúpnu cenu 6 520 456,20 Sk (216 439,49 €), ktorej vklad bol Správou katastra v Banskej Bystrici povolený 10. júla 2007 pod č. V., ktorá neporušila predkupné právo žalobkyne, pretože ešte pred uzavretím kúpnej zmluvy so žalovaným ponúkla svoj spoluvlastnícky podiel na predaj žalobkyňi ako podielovej spoluvlastníčke za kúpnu cenu 4 860 704 Sk. Žalobkyňa túto ponuku prevzala 6. februára 2007, právne relevantným spôsobom ju neakceptovala, preto spoločnosť P. mohla previesť svoj spoluvlastnícky podiel na žalovaného. Keďže neexistuje skutkový a právny dôvod opodstatnenosti žalobkyňou uplatneného nároku, rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej považoval za vecne správny, a preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania zmenil z dôvodu, že súd prvého stupňa nepostupoval správne pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia žalovaného. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania napadol žalovaný dovolaním, v ktorom namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Vadu tejto povahy videl v tom, že odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov prvostupňového konania bez návrhu žalobkyne ako odvolateľky, že odvolací súd uvedenú zmenu neuviedol pri verejnom vyhlásení rozsudku, že odvolací súd porušil § 213 ods. 2 O.s.p., keď účastníkov nevyzval, aby sa vyjadrili k použitiu § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. namiesto § 10 ods. 1, 2 tejto vyhlášky, že neakceptoval procesné nástupníctvo žalovaného v konaní podľa jeho uznesenia z 24. októbra 2008 sp. zn. 13 Co 139/2008, ako i že sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal jeho právnou argumentáciou uvedenou v odvolaní a vyčíslení trov konania zo 6. júla 2009. Z uvedených dôvodov žiadal dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, prípadne zmeniť.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Žalovaný v prejednávanej veci napadol dovolaním výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Jeho dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritorným rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať nie podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti rozsudku (§ 238 O.s.p.), ale ktoré vymedzujú podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

Keďže žalovaný v prejednávanej veci napadol dovolaním výrok o trovách konania, ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. ale v takomto prípade vylučuje prípustnosť dovolania. Dovolanie žalovaného by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p. (porovnaj tiež rozsudok

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 1998 sp. zn. 5 Cdo 69/98, ktorý bol publikovaný ako R 117/1999).

So zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát). Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Treba ale uviesť, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, ktoré opodstatňuje záver dovolacieho súdu, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. So zreteľom na obsah dovolania žalovaného treba v danom prípade osobitne zdôrazniť, že § 237 O.s.p. spája prípustnosť dovolania výlučne len so závažnými procesnými vadami, a s výhradne tými, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne vymenované v § 237 O.s.p.) a tiež iné nesprávnosti než sú vady postupu súdu v konaní (napríklad nesprávnosti, ku ktorým došlo v rámci právneho posudzovania veci), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté procesnou vadou, znemožňujúcou žalobkyni realizáciu jej procesných práv.

Pokiaľ žalovaný v dovolaní namieta, že odvolací súd zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov prvostupňového konania bez návrhu žalobkyne ako odvolateľky, dovolací súd túto námietku nepovažuje za opodstatnenú. Z obsahu spisu nesporne vyplýva, že žalobkyňa odvolaním napadla rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 19. novembra 2008 č.k. 12 C 90/2006-191 v celom rozsahu (viď č.l. 200 spisu), t.j. ako výrok vo veci samej samej (zamietnutie žaloby), tak i výrok o náhrade trov konania [uloženie povinnosti zaplatiť žalovanému 9 801,33 € (295 275 Sk) trov konania] a navrhla rozsudok súdu prvého stupňa „v celom rozsahu“ zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Odvolaním napadnuté výroky sú samostatné a odvolací súd v rámci preskúmania odvolania ich môže posúdiť a rozhodnúť o nich odlišne; potvrdzujúci výrok vo veci samej nemá za následok taký istý spôsob rozhodnutia aj o náhrade trov konania. Preto sa dovolateľ mylí, keď vychádza z toho, že odvolací súd mohol a mal výrok o náhrade trov prvostupňového konania preskúmať len z hľadiska ním podaného odvolania proti tomuto výroku, ktorým žiadal priznať náhradu trov vo výške 16 028,83 € (482 884,60 Sk) oproti súdom prvého stupňa priznanej náhrade vo výške 9 801,33 € (295 275 Sk).

Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani ďalšiu námietku žalovaného, spočívajúcu podľa neho v nesprávnom postupe odvolacieho súdu, keď podľa § 213 ods. 2 O.s.p. nevyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k použitiu § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. namiesto § 10 ods. 1, 2 tejto vyhlášky a keď na verejnom vyhlásení rozsudku neuviedol, ako mení výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov prvostupňového konania. Postup predpísaný ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p. je odvolací súd povinný dodržať len vtedy, ak sa domnieva, že nárok, ktorý je predmetom konania, treba posúdiť podľa iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvého stupňa alebo podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvého stupňa, ale podľa iného jeho zákonného ustanovenia, pričom toto iné zákonné ustanovenie musí byť rozhodujúce pre rozhodnutie vo veci. Povinnosť v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia sa však netýka postupu odvolacieho súdu v prípadoch, keď nerozhoduje vo veci (o nároku, ktorý je predmetom odvolacieho konania), ako tomu bolo v danom prípade (rozhodoval o náhrade trov konania).

Z vyššie uvedenej námietky, ako i z námietky dovolateľa, že odvolací súd pri rozhodovaní nevzal do úvahy procesné nástupníctvo žalovaného v tomto konaní, možno vyvodiť, že namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súď ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby teda tvrdenia dovolateľa o založení

rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení boli prípadne aj opodstatnené, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Pokiaľ žalovaný namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého výroku rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

Vada konania uvedená v § 237 písm. f/ O.s.p. znamená porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď II. ÚS 261/06). To však neznačí, že by vždy zároveň platil aj opak. Ústava Slovenskej republiky neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávnosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani nestanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení súdu v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky uvedených pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávnosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania (viď § 237 O.s.p.); vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Aj niektorým ďalším vadám inej procesnej povahy majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (tzv. iným vadám konania) pripisuje Občiansky súdny poriadok význam, avšak – na rozdiel od taxatívne vymenovaných procesných väd - (len) v tom zmysle, že ich považuje za relevantný dovolací dôvod (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť iba v takom dovolaní, ktoré je procesne prípustné (vada takejto povahy sama o sebe prípustnosť dovolania nezakladá).

Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd (pre porovnanie viď aj IV. ÚS 238/07). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 111/98 uverejnený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v ktorom tento súd ako súd dovolací vyslovil názor, že „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte plne opodstatnený aj v prejednávanej veci.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prejednávanej veci je dovolanie žalovaného podľa Občianskeho súdneho poriadku procesne neprípustné, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovaného podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková